

TEKNOLOGIK TA’LIMNI O’QITISHNING MAQSAD VA VAZIFALARI

Abdug‘affarova Mohinur Komil qizi

*A.Qodiriy nomidagi JDPU, Texnologik ta’lim yo’nalishi talabasi,
Jizzax shahri, O‘zbekiston
e-mail:abdugafforova_m@gmail.com*

Annotatsiya: Mazkur maqolada texnologiya ta’limi metodikasi fanining o’qitish maqsadlari va vazifalari, shuningdek, o’qituvchilarga bu sohada samarali ta’lim berish uchun qanday metodik yondashuvlar kerakligi ko’rib chiqiladi. Texnologiya ta’limi metodikasi fanining mohiyati, ta’lim jarayonida texnologiyalarning roli va o’qitishning zamonaviy usullarini joriy etishning ahamiyati yoritilgan. O’quvchilarga texnologiyalarni o’rgatish orqali nafaqat amaliy ko’nikmalarni, balki ijodkorlikni rivojlantirish, bilim va ko’nikmalarni mukammal o’zlashtirishga erishish mumkinligi ta’kidlangan. Maqolada, shuningdek, texnologiya ta’limini o’qitishda innovatsion metodikalar va pedagogik yondashuvlar tahlil qilinadi.

Kalit so’zlar: Texnologiya ta’limi, metodika, o’qitish maqsadi, o’qitish vazifalari, pedagogika, innovatsion metodikalar.

Bugungi kunda jamiyatda texnologiyalarning rivojlanishi ta’lim sohasiga katta ta’sir ko’rsatmoqda. Texnologiya ta’limi metodikasi fani o’quvchilarga nafaqat amaliy bilimlarni berish, balki ular orqali yaratuvchanlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko’nikmalarini rivojlantirishni maqsad qilib qo’yadi. Bu fanni o’qitishda samarali metodik yondashuvlar muhim ahamiyatga ega. O’qitish jarayonining muvaffaqiyatli bo’lishi uchun ta’lim metodikasining mohiyati va uning zamonaviy pedagogik metodlarni qanday o’z ichiga olishi masalalari alohida e’tiborga olinadi. Maqolada texnologiya ta’limi metodikasini o’qitishning maqsad va vazifalari, shuningdek, bu fanni samarali o’qitishda qanday yondashuvlar va usullar qo’llanishi kerakligi tahlil etiladi.

Texnologiya ta’limi metodikasining maqsadi va ahamiyati

Texnologiya ta’limi metodikasi fanining asosiy maqsadi o’quvchilarga texnologiyalarni amaliyotda qo’llash va yaratishda zarur bo’lgan ko’nikmalarni shakllantirishdan iborat. Ushbu fan orqali o’quvchilarga nafaqat texnologik qurilmalardan foydalanish, balki muammolarni hal qilish, yangi g’oyalar yaratish va ijodkorlik ko’nikmalarini o’rgatish kerak.

O‘quvchilarga texnologiyalarga oid nazariy va amaliy bilimlarni berish orqali, ular zamonaviy hayotda muvaffaqiyatli bo‘lishi uchun zarur bo‘lgan kompetentsiyalarni egallaydi. Shuningdek, texnologiya ta’limi metodikasi o‘qituvchilarga innovatsion pedagogik yondashuvlarni qo‘llash, o‘quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi.

Texnologiya ta’limi metodikasining asosiy maqsadi - o‘quvchilarga texnologik bilimlarni samarali o‘rgatish orqali, ularning kelajakda ishlab chiqarish jarayonlarida muvaffaqiyatli bo‘lishini ta’minlashdir. Bunga erishish uchun turli xil metodikalar va usullar joriy etilishi zarur.

Texnologiya ta’limi metodikasining vazifalari

Texnologiya ta’limi metodikasining bir qator vazifalari mavjud bo‘lib, ular ta’lim jarayonini yanada samarali qilishga xizmat qiladi. Ushbu vazifalar quyidagilardan iborat:

1. ***O‘quvchilarda amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish:*** Texnologiya ta’limi metodikasi o‘quvchilarga texnologik vositalarni va metodlarni o‘rgatish orqali amaliy ko‘nikmalarni rivojlantiradi. Bu ko‘nikmalar o‘quvchilarga kelajakda texnologik jarayonlarda muvaffaqiyatli ishlash imkonini beradi.

2. ***Ijodkorlik va yangilikka intilish:*** O‘quvchilarda ijodiy fikrlash va yangilikka intilish ko‘nikmalarini rivojlantirish. Ular texnologiyalar yordamida yangi g‘oyalar yaratish, muammolarni hal qilish va ishlab chiqarish jarayonlariga qo‘shilish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

3. ***Kompleks muammolarni hal qilish:*** Texnologiya ta’limi metodikasi o‘quvchilarga muammolarni tahlil qilish, yechimlarni ishlab chiqish va joriy qilish ko‘nikmalarini o‘rgatadi. Bu esa, o‘quvchilarning kelajakda o‘z sohasida muvaffaqiyatli faoliyat yuritishlariga yordam beradi.

4. ***Interfaol o‘qitish usullarini qo‘llash:*** Zamonaviy texnologiyalar va pedagogik metodlarni qo‘llash orqali o‘quvchilarga samarali va interfaol ta’lim berish. Bu usullar o‘quvchilarning qiziqishini oshiradi va ta’lim jarayonini interaktiv qiladi.

5. ***Pedagogik yondashuvlarni rivojlantirish:*** O‘qituvchilarni yangi pedagogik yondashuvlar va metodlarni o‘rganishga, ularni o‘quv jarayonida qo‘llashga yo‘naltirish.

Texnologiya ta’limi metodikasida qo‘llaniladigan zamonaviy pedagogik metodlar. Texnologiya ta’limi metodikasida zamonaviy pedagogik metodlar va

yondashuvlarni qo'llash, o'quvchilarning o'quv faoliyatini yanada samarali qilishga xizmat qiladi. Ularning ba'zilar quyidagilardan iborat:

1. **Proyekt metodikasi:** O'quvchilarni amaliy ishlar orqali o'rgatish, ya'ni ularga muayyan texnologik proyektlar asosida bilimlar berish. Bu metod o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi va amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi.

2. **Tajriba va eksperiment metodikasi:** O'quvchilarga texnologiyalarning ish prinsiplarini tushuntirish uchun tajribalar o'tkazish, shuningdek, turli xil texnologik vositalarni amalda sinab ko'rish.

3. **Kompyuter asosidagi ta'lim:** Kompyuter va internet texnologiyalarini qo'llab-quvvatlash, o'quvchilarga interaktiv dasturlar, simulyatsiyalar va onlayn kurslar orqali ta'lim berish.

4. **Kreativ metodika:** O'quvchilarga yangi va noyob texnologik g'oyalarni ishlab chiqishda yordam berish. Bu metod o'quvchilarning ijodkorlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan.

5. **Kolaborativ ta'lim:** O'quvchilarni guruhlar bilan ishlashga yo'naltirish, jamoaviy ishlash orqali ta'lim olish. Bu usul o'quvchilarga bir-birlaridan o'rganishga va birgalikda texnologik muammolarni hal qilishga yordam beradi.

Texnologiya ta'limi metodikasining kelajagi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni, innovatsion yondashuvlarni va interfaol ta'lim usullarini qo'llashda yotadi. O'qituvchilar, ta'lim muassasalari va davlat ta'lim tizimi bularni joriy etish orqali o'quvchilarga texnologik bilimlar va ko'nikmalarni mukammal tarzda o'rgatish imkoniyatlarini yaratishi kerak. Shu bilan birga, texnologiya ta'limi metodikasining rivojlanishi uchun ilmiy izlanishlar va tadqiqotlar davom ettirilishi, ta'lim jarayonining samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladigan yangi metodik yondashuvlar ishlab chiqilishi muhimdir. Yig'ilish, ijodkorlik, hamkorlik va texnologiyalarni amalda qo'llash imkoniyatlari orqali o'quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatli faoliyatlari uchun zarur bo'lgan bilimlar va ko'nikmalarni shakllantirishda texnologiya ta'limi metodikasi fanining roli tobora ortib bormoqda.

Texnologiya ta'limi metodikasining kelajagi, albatta, texnologiyalarni yanada chuqurroq o'rganish va ular bilan bog'liq bilimlarni yanada ilg'or shakllarda taqdim etishga qaratilgan bo'lishi kerak. Bu o'zgarishlar texnologiyalarni o'qitishda yangi pedagogik metodlarni va innovatsion yondashuvlarni tatbiq

etishga olib keladi. O’qituvchilar va ta’lim muassasalari, zamonaviy texnologik vositalarni o’zlarining o’quv jarayonlariga keng joriy etishlari lozim.

Xulosa shundan iboratki, texnologiya ta’limi metodikasi fani ta’lim jarayonida nafaqat amaliy ko’nikmalarni rivojlantirish, balki o’quvchilarda ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko’nikmalarini shakllantirish uchun ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu fan o’quvchilarga zamonaviy texnologiyalarni o’rganish va ulardan samarali foydalanish imkonini yaratadi. Ta’limning innovatsion metodlar va interfaol yondashuvlar orqali olib borilishi o’quvchilarning qiziqishini oshirib, ularni real hayotda muvaffaqiyatli bo’lishga tayyorlaydi..

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Davletov, Sh. (2017). *Texnologiya ta’limi metodikasi*. Toshkent: O’zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi.
2. Khayrullayeva, D. (2020). *Zamonaviy pedagogik texnologiyalar*. Toshkent: Akademiya nashriyoti.
3. Abdullaeva, F. (2015). *Pedagogik texnologiyalarni o’qitishda innovatsion yondashuvlar*. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
4. Xudoyberdiyev, M. (2019). *Ta’lim jarayonida informatika va texnologiya metodikasi*. Toshkent: Iqtisodiyot va pedagogika nashriyoti.
5. Raxmonov, D. (2021). *Ta’limda innovatsion metodikalarni qo’llash*. Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.